קדשי קדשים שחטן בדרום. אע"ג דלינן לישחט בצפון לא יצאו מקדושתן לגבי מעילה [1] שהנהנה מהן שוה פרוטה מעל. כיצד שחטן וכו' דלא תימא שחטן בדרום וקיבל דמן בצפון דהא הוי עיקר עבודה [2] דמקבלה ואילך מצות כהונה ומקבלה ואילך הוי בצפון אלא אפילו שחטן בצפון וקיבל דמן בדרום אף על גב (ג) [3] דקבלה דהיינו עיקר עבודה היא בדרום שלא כדינן אפילו הכי מועלין בהן: **וכן אם שחט ביום וזרק דמן בלילה.** אע"ג דלילה לאו זמן הקרבה היא מועלין בהן: **וכן אם שחט בלילה וזרק ביום.** והאי כל דכן הוא דמועלין בהן דהא זריקה דהיא עיקר עבודה הוות ביום [4] חוו ואין לריך לומר זו קתני: **או ששחטן.** בצפון ביום וחיישב עליהן לאוכלן חוץ לזמנן דהיינו [5] פיגול ויש בו כרת: **או חוץ למקומן.** דהיינו פיגול ואין בו כרת אפ"ה מועלין בהן. ותרוייהו פיגול דחוץ לזמנו ופיגול דחוץ למקומו מחד קרא נפקי (זבחים דף כח.). מואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו (וגו') דאיתקש חוץ למקומו לחוץ לזמנו וקרי ליה פיגול אכל לא הוי פיגול גמור דליתייב עליה כרת: **אלא** [6] **אמר רבי יהושע לא שהיפה לה שעת היפר להנים.** [7] [8] וטוב נפסלה מהם [9]: **שלנה.** הבשר לאחר זריקה או שנטמאת או שיצאת חוץ לקלעים לאחר זריקה לאחר זריקה דלף על גב דהשתא אינה ראויה להנים הואיל והיתה לה שעת הכושר קודם [10] שנפסלה: **אין מועלין בה.** דלא קריבא בה מקדשי ה': (ויקרא ה) הואיל וכבר היתה ראויה להנים: **ושקבלו פסולין וזרקו אם דמה.** [1] בטמאין מיירי ובקרבנות יחיד דלא הותרה בהן טומאה: **ואיזו היא שהיפה לה שעת היפר להנים שלנה ושנטמאת.** דהואיל ושחיטה וזריקה הוו כראוי דהיתה ראויה להנים אע"ג דטוב נפסלה בלינה או ביוצא דהשתא לית בה היתר להנים אין מועלין בה: **ואי זו היא שלא היפה לה כו' שנשחטה חוץ לזמנה וכו'.** וה"ה לכל הני דתנא בריש"א שחטה בדרום או בלילה שלא היה להן שעת היתר להנים. והיינו טעמא דנקיט הני תרין דחוץ לזמנו וחוץ למקומו טפי מכל הני דתנא בריש"א דמועלין בהן דהני תרי איתקוש אהדדי ומאם קלא נפקי במס' זבחים (דף כח.) מואם האכל יאכל וגו': **ושקבלו פסולין** [2]. בעלי מומין וה"ה נמי (ג) [3] דתני בריש"א להא: **גמ' אמר** [4] **ס"ד אמינא הואיל ואמר עולא.** לקמן בפרק ולד חטאת (דף יב.) קדשים שמתו ילאו מידי מעילה דבר תורה אכל מדרבנן אית בהו מעילה כדאיתא לקמן [שם]: **כמאן דחנקינון דמו.** וליהוו כקדשים שמתו דילאו מידי מעילה דלא חזו לא לגבוה ולא להדיוט דאין פודין את הקדשים להאכילן לכלביס [5] קמ"ל דלא: **קדשים שמתו וכו' אכל ראוי הוא לקדשים קליס.** כדתנן באיזהו מקומן (זבחים דף נה.) קדשים קליס שחיטתן בכ"מ בעזרה: **נמה לי למיתני כל הני.** דתני במתניתין דמועלין בהן ליתני חדא מיניהו ואע"ג דלא נעשית כמצותו מועלין בו וממילא ידענא דה"ה לכל הני: **דקבלה בדרום** [6] **היא.** דהיא עיקר עבודה: **משום דיממא זמן הקרבה הוא:** ה"ג **אכל שחט בלילה וזרק ביום** [7] **ובלילה לאו זמן הקרבה הוא והאי דשחט בלילה אימא וכו': ואי אנא שחטה בלילה** וזרק ביום [8] דזריקה דעיקר עבודה היא הוא בלילה: **אימא כמאן דחנקינון דמי קא משמע לן.** דמועלין דלילה לאו מחוסר זמן הוא. והאי בעל הש"ס דייק ממתניתין ולא ס"ל דזו ואל"ל זו קתני [9] **חוץ לזמנו וחוץ למקומו למאי חזו.** כלומר כל הני דתני במתניתין בדין הוא דמועלין בהן דהאי דשחטן בדרום לקדשים קליס כדאמרינן לעיל ושחט בלילה [10] נמי אי זרק בלילה דין הוא דמועלין בהן דלא שחט על מנת להקטיר חוץ

קדשי

[6] קדשים ששחטן [A] בדרום מועלין בהן [B] שחטן בדרום וקיבל דמן בצפון בצפון וקיבל דמן בדרום שחט ביום וזרק בלילה בלילה וזרק ביום או ששחטן חוץ לזמנו [C] וחוץ למקומו מועלין בהן [D] כלל א"ר יהושע כל שהיה לה שעת היתר לכהנים אין מועלין בה וכל שלא היה לה שעת היתר לכהנים מועלין בה [E] איזו היא שהיה לה שעת היתר לכהנים שלנה ושנטמאה ושיצאה [F] ואיזו היא שלא היה לה שעת היתר לכהנים שנשחטה חוץ לזמנה חוץ למקומה ושקיבלו פסולין וזרקו את דמה: גמ' קתני קדשי קדשים ששחטן בדרום מועלין בהן פשיטא משום [G] דשחיטתן בדרום אפיקינון מידי מעילה איצטריך סד"א הואיל [H] ואמר עולא א"ר יוחנן [I] קדשים שמתו יצאו מידי מעילה דבר תורה ה"נ [J] קדשי קדשים לגבי דרום כמה דחנקינון דמי קמ"ל [K] קדשים שמתו לא חזו כלל אבל דרום נהי דאינו ראוי לקדשי קדשים [L] אבל ראוי הוא לקדשים קלים ל"ל למיתני כל הני צריכי אי תנא שחטן בדרום וקיבל דמן בצפון הכא [M] דאית בהו מעילה משום דקבלה בצפון הוא אבל שחטן בצפון וקיבל דמן בדרום [N] הואיל וקיבל [O] בדרום הוא נפיק מידי מעילה [P] ואי תנא האי ה"א ימא זמן הקרבה הוא אבל [Q] שחטה בלילה וזרק ביום לילה לאו זמן הקרבה והאי דשחט בלילה [R] [אימא] דנפיק מידי מעילה ואי תנא שחטה בלילה ה"א הואיל וקבל דמה ביום אית בה מעילה אבל שחטן ביום וזרק דמן בלילה [S] הואיל [T] ולאו זמן הקרבה הוא כמאן דחנקינון דמי ולא אית בהו מעילה קמשמע לן חוץ לזמנו וחוץ למקומו למאי חזו [U] הואיל ומרצין לפיגולין איבעיא

כמו גבי דרום אלא גרסינן איפכא שחט בלילה וזרק ביום שחט ביום וזרק בלילה דזריקה עיקר עבודה והוא חידוש יותר כששינה בזריקה דאיכא מעילה [V] ולהכי קבלה גבי לילה ונקט זריקה משום דאי אפשר לנמצס [W] שתהא שחיטה ממש בסוף הלילה והקבלה מיד ביום דקבלה ושחיטה תכופות זו לזו: [X] **בל שהיה לה שעת היתר לכהנים.** [Y] **שנעשית בזריקה** אין מועלין דלא קריבא בהו קדשי ה': **פשיטא** משום דשחטן בדרום אפקינון מידי מעילה. וא"ת ליתי דהא קמ"ל דזריקה לא מהניא בהו לאפוקי מידי מעילה י"ל דהא פשיטא הוא כיון שהזריקה בפסול דלא מהניא ולא מידי [Z] ועוד י"ל דלפי מה שפירש מורי ימא שפיר ולקמיה אפרש בעזרת השם: **קדשים שמתו יצאו מידי מעילה בו'.** דכיון שהולכין לאיבוד לא מיקרו קדשי ה': **חוץ לזמנו וחוץ למקומו למאי חזו.** כלומר הוה ליה למימר דהוי כמאן דחנקינהו דלא חזו למידי וקשה דמאי פריך [A] השתא [B] [כל הני דתני במתניתין] כיון דאיכא מ"ד אם עלו לא ירדו לא אמרינן כמאן דחנקינון כל שכן [C] דיש מי טפי חוץ

[A] לזמנו או חוץ אות ד' נמחק: [B] משום דשחטינן בדרום אות ת' נמחק: [C] קדשי קדשים לגבי דרום כמאן דחנקינן דמי וסד"א דלית (להו) [בהו] מעילה קמ"ל דמועלין בהן וכ"ת מאי שנא מקדשים שמתו לא דמי דקדשים שמתו אינו ראוי כלל אבל שחטן בדרום נהי דאינו ראוי לקדשי קדשים לקדשים קלי' מיהא ראוי. וא"ת מ"מ בקדשי קדשים מיהא איירינן ולא שייך בהם דרום כלל וכי בשביל שהוא ראוי לקדשים קלים יהיו מועלין מן התורה ואומר מהר"פ דאה"נ דכיון שראוי לקדשים קלים א"כ יש לנו הכשר ומקרי פסולו בקדש כדמשמע בזבחים פרק חטאת העוף דכל דאף בקדשי קדשים אם עלה לא ירד וכיון דאשכחנא בקדשי קדשים אם עלה לא ירד א"כ קדשי ה' קרינא בהו ואית בהו מעילה. תוס' רבינו פרץ: [D] קדשים ס"א דקדשים: [E] אבל ראוי לקדשים קלים. תימה וכי משום כך יהיו מועלין בהן מן התורה מ"מ דרום אינו ראוי (לקדשים) [לקדשי קדשים] ואמר מורי הר"פ דכיון דראוי לקדשים קלים א"כ יש לו הכשר במקום אחר ואיקרי פסולו בקודש כדמשמע בפרק חטאת העוף דכל שפסולו בקודש אם עלה לא ירד וכיון דאשכחן אף בקדשי קדשים אם עלה לא ירד א"כ קדשי ה' קרינא ביה (ואין) [ואית] בהו מעילה. תוס': [F] הכא הוא דאית בהו מעילה משום דקבלה בצפון הואי אבל: [G] הואיל וקבל דמן בדרום אימא דנפיק מידי מעילה דקבלה מקרי טפי עבודה משחיטה. תוס' מהר"פ בגליון: [H] וקבלה בדרום הוה נפיק מידי מעילה ואי תנא הני הוה אמינא: [I] שחטה בלילה וזרק ביום דלילה לאו זמן הקרבה הוא אימא לית בהון מעילה ואי תנא שחטן בלילה וזרק ביום הו"א משום דזריקה ביום הואי אבל שחט ביום וזרק בלילה הואיל דזריקה בלילה הואי כמאן דחנקינון דמי. גירסת ס"י וכך גרס רש"י: [J] עי' בהשמטות בסוף המס': [K] הואיל. עי' תוס' מנחות (דף עט ע"ב): [L] עבודה בצפון דמקבלה: [M] אע"ג דמקבלה ואילך דהיינו: [N] ביום אלא זו וא"צ לומר זו: [O] דהיינו נמי פיגול: [P] כלל. גליון בדף ד' ע"ב רש"י מפרש משנה זו בגוונא אחרת. (אא"ה כוונתו על ד"ה שקבלו פסולים שפי' בעלי מומין עכ"ה): [Q] לכהנים אע"ג דשוב אות ו' נמחק: [R] מהם אין ראשין לאוכלן אפ"ה אין מועלין וכל שלא

שיטה מקובצת

[A] לזמנו או חוץ אות ו' נמחק: [B] משום דשחטינן בדרום אות ת' נמחק: [C] קדשי קדשים לגבי דרום כמאן דחנקינן דמי וסד"א דלית (להו) [בהו] מעילה קמ"ל דמועלין בהן וכ"ת מאי שנא מקדשים שמתו לא דמי דקדשים שמתו אינו ראוי כלל אבל שחטן בדרום נהי דאינו ראוי לקדשי קדשים לקדשים קלי' מיהא ראוי. וא"ת מ"מ בקדשי קדשים מיהא איירינן ולא שייך בהם דרום כלל וכי בשביל שהוא ראוי לקדשים קלים יהיו מועלין מן התורה ואומר מהר"פ דאה"נ דכיון שראוי לקדשים קלי' א"כ יש לנו הכשר ומקרי פסולו בקדש כדמשמע בזבחים פרק חטאת העוף דכל דאף בקדשי קדשים אם עלה לא ירד א"כ קדשי ה' קרינא בהו ואית בהו מעילה. תוס' רבינו פרץ: [D] קדשים ס"א דקדשים: [E] אבל ראוי לקדשים קלים. תימה וכי משום כך יהיו מועלין בהן מן התורה מ"מ דרום אינו ראוי (לקדשים) [לקדשי קדשים] ואמר מורי הר"פ דכיון דראוי לקדשים קלים א"כ יש לו הכשר במקום אחר ואיקרי פסולו בקודש כדמשמע בפרק חטאת העוף דכל שפסולו בקודש אם עלה לא ירד וכיון דאשכחן אף בקדשי קדשים אם עלה לא ירד א"כ קדשי ה' קרינא ביה (ואין) [ואית] בהו מעילה. תוס': [F] הכא הוא דאית בהו מעילה משום דקבלה בצפון הואי אבל: [G] הואיל וקבל דמן בדרום אימא דנפיק מידי מעילה דקבלה מקרי טפי עבודה משחיטה. תוס' מהר"פ בגליון: [H] וקבלה בדרום הוה נפיק מידי מעילה ואי תנא הני הוה אמינא: [I] שחטה בלילה וזרק ביום דלילה לאו זמן הקרבה הוא אימא לית בהון מעילה ואי תנא שחטן בלילה וזרק ביום הו"א משום דזריקה ביום הואי אבל שחט ביום וזרק בלילה הואיל דזריקה בלילה הואי כמאן דחנקינון דמי. גירסת ס"י וכך גרס רש"י: [J] עי' בהשמטות בסוף המס': [K] הואיל. עי' תוס' מנחות (דף עט ע"ב): [L] עבודה בצפון דמקבלה: [M] אע"ג דמקבלה ואילך דהיינו: [N] ביום אלא זו וא"צ לומר זו: [O] דהיינו נמי פיגול: [P] כלל. גליון בדף ד' ע"ב רש"י מפרש משנה זו בגוונא אחרת. (אא"ה כוונתו על ד"ה שקבלו פסולים שפי' בעלי מומין עכ"ה): [Q] לכהנים אע"ג דשוב אות ו' נמחק: [R] מהם אין ראשין לאוכלן אפ"ה אין מועלין וכל שלא

---

[1] זבחים קכ. [לקמן טו.], [2] [מנחות קכ.], [3] [לקמן יב. טו.], [4] ומי תנא הכי ל"ק, [5] ל"ק, [6] ומי שהנהנה כו'. ל"ק, [7] [ויקרא ז], [8] וטוב נפסלה מהם דאע"ג דהשתא אינם ראויים להנים כו' הואיל וכבר היתה ראויה להנים הס"ד ואח"כ ד"ה ואיזו היא שהיתה לה שעת היתר להנים שלנה הבשר לאחר זריקה או שנטמאת או שיצאת חוץ לקלעים לאחר זריקה דהואיל ומתיה וזריקה הוו כראוי והיתה כו'. ל"ק, [9] [עד סוף המשנה כל הד"ה אינם לפי סדר], [1] ע' רש"ק, [2] חרקו את דמה בעלי מומין וה"ה נמי טמאין ומיירי בקרבנות יחיד דלא הותרה בהן טומאה הס"ד. ל"ק, [3] [תמורה ל:], [4] נ"ל כיון דתני דזריקה בלילה דזריקה מועלין וכו'. ל"ק, [5] וי"ל דכולל רש"ק. ל"ק, [6] ל"ק, [7] ועי' תמילת דבור המתחיל הוא. ל"ק, [8] שנעשית הזריקה בהכשר אין כו'. ל"ק, [9] הטמא דרום ולילה כיון כו'. ל"ק, [10] הטמא דרום ולילה כיון כו'. ל"ק,

הגהות הב"ח

(א) בבשנה מועלין בהן כיצד שחטן: (ב) רש"י ד"ה קדשי וכו' אע"ג דמקבלה ואילך היינו עיקר עבודה והוי בדרום שלא: (ג) ד"ה ושקבלו וכו' וה"ה נמי הנך דתני בריש"א הס"ד ומיתא להא נמתק: (ד) ד"ה משום וכו' דבלילה לאו זמן הקרבה היא והאי שחט: (ה) ד"ה אימא דנפיק וכו' ואל"ל זו קתני. נ"ב לכך היה נוכם במתניתין רק בנא ל' שחט ביום וזרק בלילה וק"ל: (ו) ד"ה חוץ וכו' ושחט בלילה או זרק בלילה נמי לין הוא:

מוסף רש"י

ששחטן בדרום מועלין בהן. ולא אמרינן כמאן דחנקינון דמי והוי להו כקדשים שמתו דילאו מידי מעילה (זבחים קכ.). אין מועלין בה. דלא קדשי ה' הס ואע"ג דהשתא אין לה שעת היתר (מנחות קב.). קדשים שמתו יצאו מידי מעילה. משום דכתיב קדשי ה' וכיון דמתו לא חזו לקדשי ה' (לקמן טו.) דלא קדשי ה' מיהו דלא חזו לגבוה, דקדושת דמים נמי לית בהו, דאין פודין את הקדשים להאכילם לכלביס (לקמן יב.).

רבינו גרשום

קדשי קדשים ששחטן בדרום. אע"ג שדינן לישחט בצפון לא יצאו מקדושתן ומועלין בהן מי שנהנה מהן בשוה פרוטה ולא תימא כי שחטן בדרום וקבל דמו בצפון דהא עיקר עבודה בצפון הוי דמקבלה ואילך הוה צפון אלא אפילו שחטן בצפון וקיבל דמן בדרום אע"ג דעיקר עבודה הויא בדרום שלא כדינן אפילו הכי מועלין בהן: (ובין) [וכן] אם שחטן ביום בצפון וזרק דמן בלילה. אף על גב דלילה לאו זמן הקרבה מועלין בהן: וכן שחטן בלילה וזרק ביום. והאי כל דכן הוא דמועלין דהא זרק ביום דהיינו עיקר עבודה. אלא זו ואין צ"ל זו קתני: או ששחטן בצפון וחישב עליהן לאוכלן חוץ לזמנן. דהיינו פיגול דיש בו כרת: או חוץ למקומן. דהיינו פיגול דחוץ לזמנו ופיגול דחוץ למקומו מחד קרא נפקי מואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו בו: וכל שלא היה כו': ואיזו היא שהיה לה שעת היתר שלנה. לאחר זריקה או שנטמאת או שיצאת חוץ לעזרה לאחר זריקה אע"ג דאינה ראויה להנים כיון דהוה ליה שעה אחת היתר קודם שלנה אין מועלין בה דלאו קדשי ה' קרינא בהו דהא איחוז להנים: ואיזו היא שלא היה שעת היתר. שנשחט כו' ושקבלו פסולין וזרקו את דמן בטמאין מיירי ובקרבנות יחיד דלא הותר בו טומאה: סד"א הואיל ואמר עולא אמר ר' יוחנן קדשים שמתו יצאו מידי מעילה. לקמן בפרק ולד חטאת: כמאן דחנקינון דמי וליהוי כקדשים שמתו שיצאו מידי מעילה דלא חזו לא לגבוה ולא להדיוט דאין פודין קדשים לכלבים קמ"ל דלא: קדשים שמתו כו' אבל ראוי הוא לקדשים קלים. כדתנן באיזהו מקומן קדשים קלים שחיטתן בכל מקום בעזרה: אבל שחטן ביום וזרק בלילה וה"ה שחט בלילה וזרק ביום. דמקצת עבודה בלילא אימא כמאן דחנקינון דמי קמ"ל דמועלין דלילה לאו מחוסר זמן הוא ודבין הוא דלא איצטריך למיתנא אלא שחט ביום וזרק בלילה ולא איצטריך למיתני הא דזרק ביום דהוא פשיטא דעיקר עבודה עבידי ביום אלא זו ואין צ"ל זו קתני: ואיכא דמטפי האי ואי תנא שחט בלילה וזרק ביום כו'. משום דדיקי מתני': שחטו חוץ לזמנן וחוץ למקומן. למאי חזו האמר הוי פיגול ולא חזי לא אמורין לגבוה ולא בשר לכהנים ואמאי מועלין בה: הואיל ומרצין לפיגול כלומר כיון דהא שחיטה פיגול חשיבה כל כך שצריכה מרצין דלעולם לא נקבע פיגול לחייבו כרת עד שיקרבו כל מתירין היינו מרצין דאמרינן במסכת זבחים ואם האכל יאכל מבשר וגו' לא ירצה כהרצאת כשר דכתיב ונרצה לו לכפר כל הרצאת פיגול מה הרצאת כשר לא הוורצה עד שיקרבו כל מתירין לשמו כך הרצאת פיגול לא נחשב פיגול לענין כרת עד שיקרבו כל מתירין לשום מחשבת פיגול. הילכך כיון דהא שחיטה צריכה מרצין אכתי לא יצאה

היה כו' ואיזו הוא מי שהיה לה שעת היתר שלנה: [יט] הכושר קודם שלנה הס"ד: [כ] נמי דהוה מצי למתני ברישא תיבת דתני נמתק: [כא] גמ' משום דשחטן בדרום אפקינון מידי מעילה בתמיה שהרי במקום קדוש שחיט לה לענין קדשים קלים הס"ד ומה"ד ס"ד: [כב] בדרום הויא דהיא עיקר עבודה: מה"ד ה"ג משום כו' הוא אבל שחט בלילה וזרק ביום דלילה לאו: [כג] ה' ובאימורין אף: [כד] מאי קמ"ל וא"ת: [כה] בצפון ואח"כ שחטן בדרום וקבל דמן בדרום דהוי ליה לא כו אף זו דסדר המשנה כך הוא אבל השתא ששונה וקבל דמן בדרום והדר וקבל בצפון א"כ הוי זו ואין צ"ל זו ולא הוי שיטת המשנה. תוס' מהר"פ: [כו] תנאים וי"ל דכולל: [כז] וקבל דמן בצפון בצפון וקבל דמן בדרום אבל תיבת כו' נמחק: [כח] מעילה והוי כמו דחנקינהו מדלא: [כט] כל כך שחטה וקבלה ומיהו נראה: [ל] משום דהוי ראוי: [לא] אע"ג דהוי רבותא טפי כך דרך המשנה: [לב] שניהם שוגגין ובמשנה שייריה גליון כתוב בגליון הרא"ש כתב הר"פ הטעם שלא הביא במתניתין שחט בדרום וקבל דמן בדרום ואמר תירוץ קושית התוס' מהא דלא תני ואין צריך לומר דהא דלא תני דרך המשנה בכך דלק"מ נראה דלפי זה הכלל דקאמר ר' יהושע במתניתין דכל שיש לו שעת היתר להנים אין מועלין בו וכל שאין לו היתר מועלין בו לפי זה ניחא הכל וה"ק לא זו ששחט בדרום וקבל דמן בדרום דפשיטא דמועלין בו דיש בהן פסול גדול ואין בהן שעת היתר להנים אלא אפילו קבל בצפון דיש בהן קצת היתר יותר אפ"ה לא נפקי מגו מעילה ולא זו שחטן בדרום דלית בהו היתר להנים אלא אפילו שחט בצפון וקבל דמן בדרום דעיקר פסול צפון גבי שחיטה כתיב כדכתיב ושחט אותו על ירך המזבח צפונה וא"כ צריך כשרות בצפון גבי שחיטה יותר מקבלה והכי איתא כה"ג פ' שני דזבחים תלה הבהמה ושחטה פסול דבעיא ירך המזבח צפונה וליכא אבל תלה וקבל כשרה וסד"א דהוי שעת היתר ונפקי מידי מעילה בה. בגליון מתוס' מהר"פ: [לג] כיון דשמענן בהדא: [לד] שיבוש דהא אית ליה. גליון ולפי מה שפי' אין צריך להגיה ופי' המתניתין כמו שפי' לא זו זרק בלילה פשיטא דמועלין דהא אין בה שעת היתר לכהנים הואיל והזריקה היתה בלילה אלא אפילו זרק ביום סד"א דהוי שפיר שעת היתר ונפיק מידי מעילה לכך קמ"ל דמועלין. ע"כ מצאתי בגליון מתוס' מהר"פ: [לה] מעילה ויש ליישב גירסא ראשונה ור"ל כל לא מבעיא זרק בלילה דליכא פסול כי אם בזריקה פשיטא דמועלין אלא אפילו שחט בלילה [וזרק ביום] נמי דאיכא פסול בשחיטה בלילה ופסול ההלנה דדם אפ"ה מועלין ולהכי שבק קבלה כו'. חסר בתוס': [לו] לצמצם דזריקה היא ע"ג קרנות מזבח ועד דזריק שייך גבי האי חילוק [אבל] ממש סמיך לשחיטה קבלת הדם לזריקה: [לז] לזו. גליון וברישא גבי פסול דרום נקט שחיטה וקבלה דהיינו סדר העבודה וזהו יכול להיות לשחוט בדרום ולקבל בצפון או להפך. תוס' הרא"ש וכן בתוס': [לח] מידי. גליון ול"ש דהא אינו פשוט כל כך דהא איכא דפליגי לקמן עליה דרב גידל וסברי דזריקת פיגול (לא) מפקא מידי מעילה אלא י"ל דבוראי בהכי מיירי מתניתין דזרק הדם אפ"ה מועלין דאל"כ למה לי שינה בלא שינה נמי איכא מעילה קודם זריקה: [לט] השתא בדרום דאיכא כל הני: [מ] תיבות דניחא טפי נמתק:

ג א מיי' פ"ג מהלכות פסה"מ הל' ז ע"ש בכ"מ:
ד ב מיי' פ"ח מהלכות מעילה הלכה ג:
ה ג מיי' שם הלכה ו:
ו ד מיי' שם פ"ג הל' ח:

שיטה מקובצת

[א] תיבות לא תיביני לך נמחק: [ב] בניתנין ע' תו' זבחים (דף פד ע"ב): [ג] (או בניתנין למעלה): [ד] בדרום אפילו ר"ש מודה כמאן: [ה] מועלין בהן מדרבנן גליון ומתניתין לצדדין קתני דאחורא לזמנו וחוץ למקומו מועלין מן התורה דעלה קאמר ר' יהושע בלליה. מהר"פ: [ו] מאי נ"א מי איכא: [ז] חומש ואשם דרבנן לא משלם ומי איכא כו' אין לאו מי אמר עולא אר"י: [ח] אית בהון מדרבנן אית בהון: [ט] ה"נ מדרבנן וא"ת ודילמא קמ"ל דאין מועלין בהן מן התורה וי"ל דא"כ יצאו מידי מעילה מבעי ליה דבר תורה למה לי ש"מ דאתא למידק הא מדרבנן מועלין בהן ועלה קא פריך מתו נמי תנינא מועלין מדרבנן. ע"כ מתוס' מהר"פ זצ"ל גליון לימא תנינא להא דאמר עולא כו' פי' ומאי קמ"ל וא"ת ודילמא קמ"ל דאין מועלין מן התורה וי"ל א"כ לימא יצאו מידי מעילה דבר תורה למה לי אלא ש"מ דבעי למימר דמדרבנן אית בהו ולכך פריך תנינא ועי"ל דאל"כ הוי ליה למימר לר' יוחנן על המשנה דיצאו מידי מעילה וכ"ש קדשים שמתו שאין בהן מעילה מן התורה אלא ודאי ש"מ שהחידוש הוא לומר שיש בהן מדרבנן ולכך תני גבי קדשים שמתו דיש בהן מעילה מדרבנן וכ"ש כששחטן בדרום אבל אי הוי תני גבי שחטן בדרום דיש בהן מעילה לא הוי שמעינן בקדשים שמתו. תוס': [יא] מתו נמי תנינא דמועלין מדרבנן כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום. ואע"ג דאמרינן לקמן גבי כוס של זהב כיון דנהנה כל שהוא מעל שאני הכא דמיירי בבהמת בעלת מום דהוי דבר שיש בו פגם וניחנה לפדות ולכך לא מעל עד שיפגום וכן מוקי לקמן בפרק הנהנה: [יב] אימורין לגבוה ולא: [יג] כל מתיריו שיזורק הדם: [יד] נקבע בפיגול לחייבו: [טו] שמרצה האי שחיטת פיגול לצורך זריקה למיקבעיה כו' דהא שחיטה חשובה כל כך דצריכה שמרצה לצורך פיגול אכתי: [טז] דחומש בהדי איל תיבת מפני נמחק: [יז] דמתו מתו נמי: [יח] נ"ל דה"ג חוץ לזמנו וחוץ למקומו: [יט] לקבוע בפיגול ולחייב: [כ] כרחך כך הוא: [כא] דרבותא דחוץ לזמנו וחוץ למקומו לומר שהזריקה לא מפקי מידי מעילה ע"כ כדפרישית: [כב] שום ראיות בזריקה: [כג] לפיגולו ואחוץ לזמנו קאי לומר דאינו נקבע בפיגול ליענש כרת עד שיקרבו מתיריו שהם ד' העבודות שחיטה קבלה הולכה זריקה דכתיב ביה לא ירצה דמשמע דבעינן ריצוי עבודות וחוץ למקומו הואיל ואיתקיש לחוץ לזמנו כדאיתא בפ' המזבח מקדש ובפ"ק דזבחים אמר הואיל ומרצה לפיגולין ולהכי: [כד] קאי אשאטן בדרום כו': [כה] אלילה ס"א ואקבלת דמן בדרום דפלוגתא: [כו] דלא שינה מקומו קאמר: [כז] מקומו קאמר: [כח] כר"ש דמדמה תיבת דאמר נמחק: [כט] בניתנין למטה או הניתנין למעלה: [ל] שבק נשחטה בלילה: [לא] למטה ובהא לא תיבת הכא נמחק: [לב] כפסול דרום הילכך: [לג] לה שעת הכושר בשחיטה: [לד] היה לה שום: [לה] ירדו גבי מליקה אלא: [לו] פירוש דחזינא גבי: [לז] שינוי דרום בבהמה: [לח] דעוף בגוף המזבח לשינוי דבהמה: [לט] לדומיא נ"א לדמיון דשינוי מקום: [מ] למטה דהוי שינוי מקום כמו דרום ומש"ה נקט ליה דהוי חידוש לפלוגי זה לזה וכי תימא: [מא] משום. גליון לשון מהר"פ משום דלא הוי פסול כי אם בזריקה אבל הכא גבי דרום הוי הפסול אפילו בשחיטה וא"כ מאי מדמה זה לזה לר"ש וי"ל טעם זה דקאמר לפלוגי בין היכא שעבד כבר עבודה בכשרות ללא עבד לא מהני לר"ש שהרי בנשחטה בלילה שלא עבד שום עבודה בכשרות אמר ר"ש דאם עלו לא ירדו וא"כ מדמה שפיר מניתנין כו' לפסול שחיטה ע"כ: [מב] כן הדרה קושיא לדוכתיה תיקשי: [מג] למעלה שנתנן למטה ובין שחטן: [מד] מעילה אלא עדיפא מיניה אות ו' נמחק: [מה] מדרבנן דמדאורייתא אין לך דבר שנעשית מצותו ומועלין בו וכן: [מו] מתמה ומי איכא מעילה כו' עולא דאף בקדשים שמתו דבדילי מייניהו יש מעילה:

[א] איבעיא להו אי עלו מהו שירדו רבה אמר אם עלו [ב]ירדו רב יוסף אמר אם עלו לא ירדו אליבא דר' יהודה [ג] לא תיבעי לך דכ"ע ל"פ דאם עלו ירדו כי פליגי אליבא דר"ש רב יוסף כר"ש רבה אמר לך עד כאן לא קאמר ר"ש אלא [ד] בניתנין למטה שנתנן למעלה או [ה] בניתנין למעלה שנתנן למטה ולעולם דשחטן וקבל דמן בצפון אבל הכא כיון דשחטן בדרום [ו] כמאן דחנקינון דמי תנן קדשי קדשים ששחטן בדרום מועלין בהן בשלמא לרב יוסף ניחא אלא לרבה קשיא מאי [ז] מועלין בהן מדרבנן [ח] מאי איכא בין דאורייתא לרבנן דאורייתא [ט]משלמין חומש [י] דרבנן לא ומי איכא מעילה מדרבנן אין דאמר עולא א"ר יוחנן קדשים שמתו [יא]יצאו מידי מעילה דבר תורה אלמא מדאורייתא לא אית [יב] להון בדרבנן אית בהון ה"נ מדרבנן [יג] לימא תנינא להא דעולא אמר רבי יוחנן אף על גב דתנינא איצטריך דעולא סלקא דעתך אמינא הכא לא בדילין מנהון אבל קדשים שמתו הואיל ובדילין מנהון אימא אפילו מעילה מדרבנן לא קמ"ל [יד] מתו נמי תנינא [טו] הנהנה מן החטאת כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום וכשהיא מתה כיון דנהנה כל שהוא מעל סלקא דעתך אמינא

חוץ לזמנו או חוץ למקומו למאי חזיא הא שחיטה דמועלין בה הא פגול הוי ולא חזו לא אימורין [יא] [לגבוה] ולא בשר לכהנים ולא הוו קדשים לרוויין כלל ואמאי מועלין בהן: [ד] ומשני **הואיל ומרלין לפיגולן.** כלומר הואיל והאי שחיטת פיגול חשיבא [טו] כולי האי דלעולם לא מיקבע בפיגולו לחייבו כרת עד שיקרבו כל [טז] מתירין שיזרק הדם כדלמרינן במס' זבחים (דף כח:) פגול הוא לא ירצה [יז] ואמרינן כהרצאת בשר דכתיב ביה ירצה לכפר כך הרצאת פסול דפיגול מה הרצאת בשר לא הוולה עד שיקרבו כל מתיריו לשמו כך הרצאת פסול לא נקבע [יח] פסול פיגול לחייבו כרת עד שיקרבו כל מתיריו לשם פיגול והיינו מרלין שמרצה [יט] (לצורך) [כ] הזריקה למקבעיה בפיגול וכיון דהא זריקה [כא] חשובה כל כך דצריכה מרלין לפיגול אכתי לא יצאת מקדושתה ומועלין בה: **איבעיא להו.** הני דתני במתני' דשינה בהן כגון ששחט בדרום או שקבל דמן בדרום כו': **אם עלו למזבח מהו שירדו.** צריך להורידן או לא: **אליבא דר' יהודה.** דאמר התם בפרק המזבח מקדש (זבחים פד.) זאת היא העולה [כב] הרי אלו [כג] מיעוטים פרט לשנשפך דמה ושלנה ושיצאה (ומתניתין למעלה שנתנן למטה או המתניתין למטה שנתנן למעלה) שאם עלו ירדו כולי עלמא לא פליגי דהני נמי אם עלו ירדו: **כי פליגי אליבא דר"ש.** דפליג עליה דרבי יהודה ואמר זאת תורת העולה [כד] ריבה תורה אחת לכל העולים שאם עלו לא ירדו: **רב יוסף אר"ש.** דכי היכי דאמר ר"ש הניתנין למטה שנתנן למעלה וכו' דהיינו שינוי מקום מתן דמיס שאם עלו לא ירדו ה"נ נמי היכא דשני במקום שחיטה ששחטן בדרום שאם עלו לא ירדו: **רבה אמר לך עד כאן לא קאמר ר"ש.** התם אם עלו לא ירדו: **אלא בניתנין למטה וכו'.** כלומר הלא אמר הלא ירדו אלא באותו שינוי מקום דמתן דמיס הואיל ושחיטה וקבלה הוי בצפון: **אבל הכא וכו'.** ואם עלו ירדו: **בשלמא לרב יוסף.** דאמר אם עלו לא ירדו הואיל ולא ירדו מקדושתן מש"ה מועלין בהן: **אלא לרבה.** דאמר דאם עלו ירדו דילמא מקדושתן קשיא דאמאי מועלין בהן: **מאי מועלין מדרבנן.** אבל מדאורייתא לית בהו קדושה ואם עלו ירדו: מעילה דרבנן משלם קרן ולא חומש משום דחומש [טז] מפני איל אשם מייתי ליה ובדרבנן ליכא קרבן דהוי כמביא חולין לעזרה הילכך לא מייתי נמי חומש אבל במעילה דאורייתא מייתי קרן וחומש ואשם מעילה: **דבר תורה.** מדקאמר דבר תורה אלמא מדאורייתא לית בהו מעילה אלא מדרבנן ה"נ לרבה מאי מועלין מדרבנן: **נימא לרבה מגיעא להא דעולא ר"ל יוחנן.** דממתניתין נמי שמעינן לה מי לא אמרינן דקדשי קדשים ששחטן בדרום מכאן דחנקינון דמו והוו כקדשים שמתו וקתני מועלין בהן ואמרינן מאי מועלין מדרבנן דמדאורייתא לית בהו מעילה דקאמרינן אם עלו ירדו דכקדשים שמתו דמו אם כן היינו דעולא ומאי קמ"ל הא דעולא: **ומשני אע"ג דתנינן.** ליה במתניתין: **אצטריך הא דעולא דסד"א הכא.** במתניתין דקדשי קדשים ששחטן בדרום לא בדילי אינשי מייניהו משום דאע"ג ששינה בהן מ"מ בכשרות נשחטו ולא בדילי מייניהו אינשי להכי [יז] מועלין בהן אי לרב יוסף מדאורייתא אי לרבה מדרבנן: **אבל קדשים שמתו.** דנבלות נינהו ומתיסי ובדילי מייניהו אינשי אימא אפילו מדרבנן לית בהו מעילה דהא בדילי מייניהו: **קמ"ל.** יצאו מידי מעילה דבר תורה אבל מדרבנן לית בהו מעילה בדילי מייניהו: **ואכפי מאי קמ"ל דעולא אי משום דמתו [יח] נמי פגיגא.** דאין מועלין בהן דתנן לקמן בפ' הנהנה ש"פ מן ההקדש (דף יח.): **הנהנה מן החטאת.** בעלת מום: **כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום.** עד שיחסר ממנו דכיון דקדושת דמיס היא לא מעל עד שיחסר מדמיה כגון שחלש מן המזר או שחרש בה והכחישה דכיון דבעלת מום היא קיימא לדמיה וקי"ל כל העומד לדמים אין מועלין בו עד שיחסר מדמיו אבל כל שאינו עומד לדמים כגון כוס של זהב של הקדש כיון [מ](שנהנה ממנו) שנהנה בו אע"פ שלא חיסרו מעל וכשהיא מתה דלאו לדמי קיימא דאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים [מא] כיון שנהנה בשה פרוטה מעל אף על פי שלא חיסרו והאי מעל מדרבנן הוא דלאחר שמתה ד"ה אין בה מעילה מדאורייתא

[ב] [זבחים כח:]. [ג] גירסת רש"י אינו כגיליון ושאפילו ועיין במגחות דף נב. בתוס' סוף ד"ה גזרו ועי' בבה"ז, [ד] נקמן יח. טו., [ה] [שיין לע"ל], [ו] נ"ל לא חיבעא, [ז] [ויקרא יט], [ח] שמלה לעבודת זריקה. נ"ק, [ט] [נדב"ל שחיטה רש"ש], [י] [ויקרא ו], [יא] הרי אלו ג' מעוטים פרט לשנשחטה בלילה ושנשפך דמה ושיצא דמה חוץ לקלעים שאם עלו כו'. נ"ק, [יב] [שם], [יג] בס"א וטפ: מאיצטריך למיתנא, [מ] שנהנה ממנו כל שהוא אע"פ כו'. נ"ק, [יד] [תמורה ל:], [טו] חוץ לזמנו חוץ למקומו. נ"ק, [טז] מז"כ. נ"ק, [יח] שבא לשמועינן דזריקה. נ"ק, [יט] נ"ל כדפירשתי לעיל וע"כ הא מוקמ ממילתיה כו'. נ"ק, [כ] נ"ל דעוף. נ"ק, [כא] מז"ב. נ"ק, [כב] שבא לשמועינן דזריקה. נ"ק, [כג] נ"ק מקיים גירסת ב' תיבות אלו. נ"ק, [כד] נ"ל דעוף לגבי מזבח לשיטי דבסמה מלפון כו'. נ"ק, [כה] [ועי"ע תוס' תמורה לב: ד"ה ואי ותוס' מנחות נב. ד"ה גזרו],

הגהות הב"ח

[א] רש"י ד"ה ומאי וכו' שיקרבו כל מתיריו כמצותו שיזרק הדם כמצותו כדאמרינן וכו' כך הלכה פסול דפיגול לא נקבע:

מוסף רש"י

הנהנה מן החטאת כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום. כגון שרבב עליה והסמיכה, כדמפרש בפרקין לקמן (יט.) דבחטאת בעלת מום מיירי דקיימא לדמי, לפיכך מעל שהפסיד להקדש שפחת מדמיה, וכשהיא מתה כיון דנהנה כל שהוא. אע"פ שלא פגם, מעל. דלאו לדמי קיימא, שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים (לקמן טו.).

רבינו גרשום

מקדושתה ומועלין בהן: עלו למזבח כל הנך דמתניתין דשינה בהן ששחטן בצפון או קבל דמן בדרום מהו שירדו צריך להורידן אי לא: אליבא דרבי יהודה. דאמר במס' זבחים בפ' המזבח מקדש זאת היא העולה הרי אלו מעוטין פרט כו'. דאפילו בשינוי מתנות אם עלתה תרד: דכ"ע לא פליגי דאם עלו ירדו: כי פליגי אליבא דרבי שמעון. דאמר אם עלו לא ירדו: רב יוסף כר' שמעון ורבה אמר לך. ר' שמעון נמי הכא סבירא ליה כוותי דע"כ לא קאמר ר' שמעון אם עלו לא ירדו אלא אי בניתנין כו': בשלמא לרב יוסף. דאמר אם עלו לא ירדו משום הכי מועלין בהן דלא יצאו מקדושתן: אלא לרבה. דאמר אם עלו ירדו קשיא אמאי מועלין בהן מאי מועלין מדרבנן מעילה דרבנן: משלם קרן ולא חומש. דהא חומש בהדי איל דקרבו מייתי ליה ובדרבנן לא מייתי קרבן דהוי כמביא חולין בעזרה: דבר תורה. מדקאמר דבר תורה אלמא מדאורייתא לית בהון אלא מדרבנן הכא נמי לרבה מדרבנן מועלין: לימא תנינא דהא דעולא אמר רבי יוחנן. דממתניתין שמעינן לה מי לא אמרינן קדשי קדשים ששחטן בדרום כמאן דחנקינן דמו וקתני מועלין בהן ודדייקינן לרבה מאי מועלין מדרבנן א"כ היינו דעולא ואמאי איצטריך לעולא: אע"ג דתנינן לה במתניתין איצטריך. דעולא סד"א הכא במתניתין בקדשים שנתנן בדרום לא בדילי אינשי מייניהו משום דאע"ג דשינה בהן מ"מ שחוטין נינהו ולא בדילי מייניהו להכי איצטריך למיתנא מועלין בהן לרבה מדרבנן. אבל קדשים שמתו דנבילות נינהו ומאיסין ובדילין מייניהו אימא אפילו מעילה מדרבנן ליכא למגזר בהא דהא בדילין מייניהו: קמ"ל. דעולא יצאו מידי מעילה דבר תורה. הא מעילה מדרבנן אית בהו בקדשים שמתו: למ"ה ואכתי אמאי איצטריך דעולא אם משום מתו מתו נמי תנינא דמועלין בהן. דתנן לקמן בפרק הנהנה שוה פרוטה מן ההקדש: הנהנה מן החטאת כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום. ואוקימנא התם בבעלת מום עסקינן דקדושת דמים הוא משום הכי לא מעל עד שיפגום עד שהפחיתה מדמיה כגון תלש מצימרה: וכשהיא מתה. דלאו לפדייה עומדת כגון שנהנה בשוה פרוטה מעל. ומאי קמ"ל עולא:

מדאורייתא אלא מאי מעל [יז] מדרבנן והכא הוא בחטאת מתה דמעל דחמורה קדושתה לכפרה אתיא אבל בשאר קדשים כגון עולה ואשם ושלמי צבור משום דלאו לכפרה אתו כיון שמתו אין בהו מעילה אפילו מדרבנן וקשה לעולם. אמר לך עולה ה"ה דבכל קדשי קדשים ס"ל לתנא נמי דמעל ומ"ש דנקט בחטאת טפי משאר קדשי קדשים דסד"א הואיל ולכפרה אתיא דכשהיא חיה קיימא לחטאת: **ובדילין מינה.** והשתא נמי כשהיא מתה בדילי מינה ולא אצטריך למגזר בה מעילה: **קמ"ל.** תנא דמעל וכ"ש בהנך דלאו לכפרה אתו [ח] ואית בהו מעילה הואיל ומחייבים לא בדילי מייניהו אינשי כולי האי: **חטאום המפות.** כגון חמשה חטאות המתות: **ומעום ההולכות לים המלח.** הנך שנמצאו לאחר כפרה: **לא נהנין מהן.** מדרבנן דאיסורא איכא: [ט] **ולא מועילין.** [י] אפילו מדרבנן דהא ליכא למימר לא מועלין מדאורייתא אבל מועלין מדרבנן דלא [כ] מיתרץ למימר הכי דכיון דתנא ליה בריש לא נהנין מדרבנן דליכא אלא איסורא בעלמא היכי מיתרץ למימר אבל מועלין אלא הכי מיתרץ למימר לא נהנין מדרבנן ולא מועלין נמי מדרבנן דאיסורא בעלמא איכא ולא מעילה וקשה לעולא: **אמרי חטאום המפות.** כיון דלא קיימי להקרבה אלא למיתה בדילי מייניהו אינשי אפילו מחייבים וכ"ש לאחר מיתה דמאיסי ולא אתי ליאתהנויי בהו הילכך קתני לא מועלין: (כ) רש"י ד"ה ולא מועלין וכו' מדרבנן דלא מצית למימר וכו' אלא איסורא בעלמא היכי מצית למימר אבל מועלין אלא הכי מצית למימר: (ג) ד"ה איתיביה וכו' בפ' הסמוך לו בפ"ט והכי קתני: (ד) ד"ה וקתני בהסיא פירקא במשנה כל שפסולו:

הגהות הב"ח

(א) גמ' ס"ד אמינא חטאת הואיל ולכפרה קא אתיא בדילי מינהן ולית בהו מעילה קמ"ל כל"ל ומיהו לא בדילין מינה אבל קדשים הואיל ולאו לכפרה קאתי נמחק: (ב) רש"י ד"ה ולא מועלין וכו' מדרבנן דלא מצית למימר וכו' אלא איסורא בעלמא היכי מצית למימר אבל מועלין אלא הכי מצית למימר: (ג) ד"ה איתיביה וכו' בפ' הסמוך לו בפ"ט והכי קתני: (ד) ד"ה וקתני בהסיא פירקא במשנה כל שפסולו:

גליון הש"ם

רש"י ד"ה ולא מועלין אפילו מדרבנן. עי' לקמן יב ע"ב תוס' ד"ה ומ"מ:

רבינו גרשום

איצטריך סד"א. התם בחטאת בעלת מום שמתה כיון דמחיים לא חזיא לכפרה ולא בדילי מינה להכי איצטריך למיתנא וכשהיא מתה כיון שנהנה ממנה כל שהוא מעל אבל בקדשים תמימים שמתו הואיל וחזיא לכפרה ובדילי מייניהו מחיים אימא כשמתו בדילי נמי ולא איצטריך למיגזר בהו מעילה: קמ"ל. עולא דמדרבנן אית בהו מעילה. מפי' המר': מתו נמי תנינא דלא. דאין מועלין בהן וקשיא לעולא: הנהנה מן החטאת. בעלת מום כשהיא חיה כו' וכשהיא מתה. כיון שנהנה כל שהוא בחטאת תמימה מיירי הא סיפא וקתני מעל מדרבנן ומאי דקאמר מעל הני מילי בחטאת דלכפרה אתיא אבל בשאר קדשי קדשים כגון עולה ואשם (אפילו) [כיון] דלאו לכפרה אתו כיון שמתו הנהנה לא מעל מדרבנן וקשיא לעולא: אמר לך עולא הוא הדין דבכל קדשי קדשים שמתו סבירא ליה לתנא נמי דמעל. ואמאי קתני ומאי שאנ דנקט בחטאת שמתה טפי משאר קדשי קדשים דסד"א הואיל ולכפרה אתיא חיה קיימא לחטאת ובדילי מינה והשתא נמי כשמתה בדילי מינה ולא איצטריך בהא דמועלין בה: קמ"ל. תנא דמעל וכ"ש בהנך דלא לכפרה אתיין דמעל דמתות: דמעות ההולכות לים המלח. הנך שנמצאו לאחר כפרה לא נהנין מדרבנן ולא מועלין אפילו מדרבנן: אמרין חטאת המתות. כיון דלאו להקרבה קיימי אלא למיתה בדילי מייניהו אפילו מחיים וכ"ש לאחר מיתה דמאיסי ולא אתי ליאתהנויי בהו הילכך קתני לא מועלין: לאפוקי. הכא בשאר חטאות דלהקרבה קיימי דמחיים לא בדילי מינהון דאיצטריך למיגזר בהו מעילה לאחר מיתה: איתיביה רב יוסף לרבה חדא מגו חדא וחדא מגו חדא. כלומר שלא מצא לו קשיא בפירוש אלא דקדק ג' משניות זו מזו וזו מזו עד שהעמיד השלישית בשינוי מקום שחיטה וקתני בה אם עלו לא ירדו והיינו קושיא דרבה ואלו הן המשניות במסכת זבחים שתים בפרק חטאת העוף: וכולן. הני דתנן לעיל שינוי מקום מליקה ושינוי הזאה לא חשיב כנבילה אע"ג הואיל ושינה אלא דינה כמליקה: ואין מטמא בגדים אבית הבליעה ומועלין בה. דלא יצאת מקדושתה: חוץ מחטאת העוף שנשאה למטה כדין מעשה חטאת לשם חטאת. דנעשית כמצותה ואין מועלין בה שהרי יש לה עכשיו שעת היתר לכהנים וקתני עליה בההוא מתניתין: כל שהיה פסולו בקדש אינו מטמא [בגדים] אבית הבליעה והיינו הדא מגו חדא דההיא דקתני וכולן אין מטמא בגדים אבית הבליעה בשינוי מקום מליקה מיירי כדאוקמינן התם אף הכא נמי כל שהיה פסולו בקודש אינו מטמא בגדים אבית הבליעה בשינוי מקום מליקה וכל שלא היה פסולו בקדשים מטמא בגדים כגון שעיבר זמנו או שיבש גפה או שניסמה עינה ושנקטעה רגלה דהיינו פסול שלא היה לו בקודש אלא שאירע לה קודם שהוקדשה מטמא בגדים אבית הבליעה וקתני באידך פירקא כל שהיה פסולו בקודש אם עלו לא ירדו והיינו אידך הדא מגו חדא דמה האי וכל שהיה פסולו בקדשים אינו מטמא בגדים מיירי בשינוי מליקה דהיינו אתחלתא דעבודה אף האי וכל שהיה פסולו בקדשים דקתני אם עלו לא ירדו בשנוי מקום שחיטה מיירי דהיינו אתחלתא דעבודה קא מיירי וקתני אם עלו לא ירדו: והיינו תיובתא דרבה תיובתא: והאי דפליגי בה רבה ורב יוסף בשינוי מקום שחיטה פשיטא ליה לר' אלעזר. דסבירא ליה אי כרבה אי כרב יוסף: מגלן דאמר ר' אלעזר עולת במת יחיד. שהקדישה להקריבה בבמת יחיד בשעת היתר הבמות דלית ביה איסור יוצא בבמת יחיד. והכניסה לפנים

אמינא חטאת [א] הואיל ולכפרה קא אתיא (א) לא [ב] בדילין מינה [ג] אבל קדשים הואיל ולאו לכפרה קאתי בדילי מנהון ולית בהו מעילה קמ"ל [ד] וחטאת שמתה מי אית בה מעילה [ה] והתנן [ו] א חטאות המתות ב ומעות ההולכות לים המלח [ז] לא נהנין ולא מועלין אמרי חטאות המתות [ח] בחייהן בדילין מנהון לאפוקי היכא דמחיים דלא בדילין מיניה איתיביה רב יוסף לרבה חדא מגו חדא וחדא מגו חדא [ט] וכולן ג אין מטמאים בגדים אבית הבליעה [י] ומועלין בהן [יא] חוץ מחטאת העוף שעשה למטה כמעשה חטאת העוף לשם חטאת וקתני עיליוה [יב] כל שהיה פסולו בקדש אינו מטמא בגדים אבית הבליעה וכל שלא היה פסולו בקדש מטמא בגדים אבית הבליעה וקתני [יג] כל שהיה פסולו בקדש אם עלו לא ירדו שיבא דרבה תיובתא והא דפליגי בה רבה ורב יוסף פשיטא ליה לר' אלעזר דאמר רבי אלעזר [יד] עולת במת שהכניסה לפנים

קלטוה

חדא מגו חדא וחדא מגו חדא [טו] בו'. שלשה בצות הביא כדמפרש ואזיל וכולן אין מטמאין בגדים כו' משנה היא בזבחים פ' חטאת העוף (דף פו:) וקאי אבבא דלעיל מינה ששנה כל פסולי מליקה והשתא קאמר אע"ג דנעשית מליקתן בפסול מ"מ מהניא מליקה לאפוקיהו מידי טומאת נגלת העוף טהור ומועלין בהן חוץ מחטאת כו' האי חוץ מחטאת לא קאי אלא אמועלין בהן משום דבעולה [טז] מועל בה אף כי נעשית כדינה קאמר חוץ מחטאת שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת הרי היא נעשית כדינה הילכך אין מועלין בה שהרי יש בה שעת היתר להכניס וקאמר דלא כל שפסולו בקדש אינו מטמא בגדים אבית הבליעה [יז] כל שיעור מליקה דקאמר בריש אלא אמר קרי פסולו בקדש לכל [יח] דאין מטמא בגדים אבית הבליעה והתם קתני עולת העוף שעשאה למטה כלומר שמלקה למטה [יט] קאמר ר' שמעון אם עלו לא ירדו והיינו כמו [יח] דשיעור דדרום בבהמה דלמא דשנוי עולת העוף שעשאה למטה כלומר שמלקה למטה [כ] קאמר ר' שמעון אם עלו לא ירדו והיינו כמו [יח] דשיעור דדרום בבהמה דמליקת עוף כשחיטה בבהמה אבל מחטאת העוף שעשאה [כא] בהזאה וכדמוקי לה התם ומשינוי דנתינת דם לא מצי [יח] הילכך כי מלקה: [יח] שינוי דשחיטת דרום והשתא קרי חדא מגו חדא הך דאם: [יח] לעיל והשתא פ' דמייתי מעולה ומשינוי דמליקה וקשה דבוזבחים פ' חטאת העוף משמע שינוי דעולת העוף ר"ל ממיצוי וה"ג פ' לעיל דמשינוי נתינת דם לא מצי למיפרך משום דלא דמי לשינוי דדרום משום דבשינוי נתינת דם כבר עשה השחיטה בהכשר והכי איתא התם גבי מתניתין דעולת העוף שעשה למטה כמעשה חטאת כו' וקאמר דשני במאי אילימא דשני במליקה וכו' נימא דלא כרבי יהושע דאי כר"י האמר דאין מועלין בהם ומשני אלא במיצוי אלמא משמע דשינוי דעולת העוף ר"ל ממיצוי וא"כ קשה כדפרישית ותירצו בתוס' דאה"נ דהשינוי בעולת העוף ר"ל במיצוי וכ"ת א"כ אינו דומה לשינוי דרום דשחיטה כדפי' י"ל דמיצוי דם דומה קצת לשחיטה כיון דצריך לאחוז הצואר בחוזק כדי להוציא הדם ודוחק הוא לכן נראה למהר"פ דהא דקאמר הכא דשני במיצוי דעולת העוף היינו דוקא לגבי הא (קאמר) [דקאמר] בסיפא מועלין בהם כדקאמר התם תלמודא דאי במליקה כו' אם כן מתניתין דלא כר"י דקאמר אין מועלין ולכך צריך לאוקמי במיצוי אבל לגבי דאין מטמאין בגדים אבית הבליעה הוי מצי למימר דשני במליקה ואין להקשות דלגבי דאין מטמאין בגדים אבית הבליעה נמי [נימא] דלא כר"י דבהא לא פליג ר"י וכן מוכח במשנה דהתם דקאמר גבי עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת כפרתה ולא צריכי לתקן בהו מעילה קמ"ל דאף בחטאת גזרו. תוס' חסר בדפוס: [כא] מתיבת אבל עד תיבת קמ"ל נמחק: [כב] וחטאת שמתה מי אית בה מעילה. אפילו מדרבנן והא תנן חטאות המתות סימן ותמנע ולד חטאת תמורת חטאת מתו בעליה נתכפרו בעליהן באחר עברה שנתה: ומעות ההולכות לים המלח. דהוו כחטאת שמתו (בס"מ: שנתכפרו) בעליה לחוצה למיתה ואם נהנה מדם מהם אינו מייב קרבן דלא קרינא ביה מקדשי ה' הואיל ולאיבוד חזי (עורכין ה:). ולא מועלין. אין מועלין בהן, דלאיבוד קיימי ולאו קדשי גבוה ניהו (מנחות ד:). וכולן. אע"פ שנפסלו, מליקתן מטהרתן מידי נבלה, אין מטמאים בגדים אבית אבליעה. כדין נבלת עוף טהור, ומועלין בהן. ואף בחטאת הואיל ונפסלו ואין בהן שעת היתר להכניס לא יצאו מידי מעילה שהרי, חוץ מחטאת העוף כו' לשם חטאת. דכשהיה היא ויש לה שעת היתר להכניס ושוב אין בה מעילה אפילו לזר (זבחים טו:). כל שהיה פסולו בקדש. שנאה לעזרה בהכנסה ונפסלה (שם טח: ובע"ז פד:). שהכניסה לפנים. לאחר ששחטה בחוץ (שם קכ:).

מוסף רש"י

ומעות ההולכות לים המלח. דהוו כחטאת שמתו (בס"מ: שנתכפרו) בעליה לחוצה למיתה ואם נהנה מדם מהם אינו מייב קרבן דלא קרינא ביה מקדשי ה' הואיל ולאיבוד חזי (עורכין ה:). ולא מועלין. אין מועלין בהן, דלאיבוד קיימי ולאו קדשי גבוה ניהו (מנחות ד:). וכולן. אע"פ שנפסלו, מליקתן מטהרתן מידי נבלה, אין מטמאים בגדים אבית אבליעה. כדין נבלת עוף טהור, ומועלין בהן. ואף בחטאת הואיל ונפסלו ואין בהן שעת היתר להכניס לא יצאו מידי מעילה שהרי, חוץ מחטאת העוף כו' לשם חטאת. דכשהיה היא ויש לה שעת היתר להכניס ושוב אין בה מעילה אפילו לזר (זבחים טו:). כל שהיה פסולו בקדש. שנאה לעזרה בהכנסה ונפסלה (שם טח: ובע"ז פד:). שהכניסה לפנים. לאחר ששחטה בחוץ (שם קכ:).

שיטה מקובצת

[א] חטאת נ"א בעלת מום הואיל ולא חזיא לכפרה לא בדילין מינה אבל קדשים תמימים הואיל ולכפרה אתיא דמחיים לא קמ"ל דתנא דמעל [ב] חטאת [ג] אבל קדשים הואיל ולאו לכפרה אתיא דמחיים לא בדילי מינה ולא אצטריך לכפרה ובדילי מינה אבל קדשים תמימים שמתו הואיל וחזיא לכפרה ובדילי מייניהו מחיים אימא כשמתו בדילי נמי ולא איצטריך למיגזר בהו מעילה: קמ"ל. עולא דמדרבנן אית בהו מעילה. מפי' המר': מתו נמי תנינא דלא. דאין מועלין בהן וקשיא לעולא: הנהנה מן החטאת. בעלת מום כשהיא חיה כו' וכשהיא מתה. כיון שנהנה כל שהוא בחטאת תמימה מיירי הא סיפא וקתני מעל מדרבנן ומאי דקאמר מעל הני מילי בחטאת דלכפרה אתיא אבל בשאר קדשי קדשים כגון עולה ואשם (אפילו) [כיון] דלאו לכפרה אתו כיון שמתו הנהנה לא מעל מדרבנן וקשיא לעולא: אמר לך עולא הוא הדין דבכל קדשי קדשים שמתו סבירא ליה לתנא נמי דמעל. ואמאי קתני ומאי שאנ דנקט בחטאת שמתה טפי משאר קדשי קדשים דסד"א הואיל ולכפרה אתיא חיה קיימא לחטאת ובדילי מינה והשתא נמי כשמתה בדילי מינה ולא איצטריך בהא דמועלין בה: קמ"ל. תנא דמעל וכ"ש בהנך דלא לכפרה אתיין דמעל דמתות: דמעות ההולכות לים המלח. הנך שנמצאו לאחר כפרה לא נהנין מדרבנן ולא מועלין אפילו מדרבנן: אמרין חטאת המתות. כיון דלאו להקרבה קיימי אלא למיתה בדילי מייניהו אפילו מחיים וכ"ש לאחר מיתה דמאיסי ולא אתי ליאתהנויי בהו הילכך קתני לא מועלין: לאפוקי. הכא בשאר חטאות דלהקרבה קיימי דמחיים לא בדילי מינהון דאיצטריך למיגזר בהו מעילה לאחר מיתה: איתיביה רב יוסף לרבה חדא מגו חדא וחדא מגו חדא. כלומר שלא מצא לו קשיא בפירוש אלא דקדק ג' משניות זו מזו וזו מזו עד שהעמיד השלישית בשינוי מקום שחיטה וקתני בה אם עלו לא ירדו והיינו קושיא דרבה ואלו הן המשניות במסכת זבחים שתים בפרק חטאת העוף: וכולן. הני דתנן לעיל שינוי מקום מליקה ושינוי הזאה לא חשיב כנבילה אע"ג הואיל ושינה אלא דינה כמליקה: ואין מטמא בגדים אבית הבליעה ומועלין בה. דלא יצאת מקדושתה: חוץ מחטאת העוף שנשאה למטה כדין מעשה חטאת לשם חטאת. דנעשית כמצותה ואין מועלין בה שהרי יש לה עכשיו שעת היתר להכניס וקתני עליה בההוא מתניתין: כל שהיה פסולו בקדש אינו מטמא [בגדים] אבית הבליעה והיינו הדא מגו חדא דההיא דקתני וכולן אין מטמא בגדים אבית הבליעה בשינוי מקום מליקה מיירי כדאוקמינן התם אף הכא נמי כל שהיה פסולו בקודש אינו מטמא בגדים אבית הבליעה בשינוי מקום מליקה וכל שלא היה פסולו בקדשים מטמא בגדים כגון שעיבר זמנו או שיבש גפה או שניסמה עינה ושנקטעה רגלה דהיינו פסול שלא היה לו בקודש אלא שאירע לה קודם שהוקדשה מטמא בגדים אבית הבליעה וקתני באידך פירקא כל שהיה פסולו בקודש אם עלו לא ירדו והיינו אידך הדא מגו חדא דמה האי וכל שהיה פסולו בקדשים אינו מטמא בגדים מיירי בשינוי מליקה דהיינו אתחלתא דעבודה אף האי וכל שהיה פסולו בקדשים דקתני אם עלו לא ירדו בשנוי מקום שחיטה מיירי דהיינו אתחלתא דעבודה קא מיירי וקתני אם עלו לא ירדו: והיינו תיובתא דרבה תיובתא: והאי דפליגי בה רבה ורב יוסף בשינוי מקום שחיטה פשיטא ליה לר' אלעזר. דסבירא ליה אי כרבה אי כרב יוסף: מגלן דאמר ר' אלעזר עולת במת יחיד. שהקדישה להקריבה בבמת יחיד בשעת היתר הבמות דלית ביה איסור יוצא בבמת יחיד. והכניסה לפנים

[יז] [גי' רש"י אינה כגי' שלפנינו וע"י מנחות נב. תוס' שוד"ה גזרו ועי' בבה"ק], [ל"ל והתניא], [תוספתא פ"ש ה"ג ערכין ה:] (לקמן יא תמורה כא), [זבחים סו:, פ. זבחים סו:, ו) זבחים פד., ז) שם קיט:, ח) מדרבנן כו' ל"א בחטאת מתה הוא דמעל כו' ל"ק, ט) ע' בבה"ז שהיא רש"י בל"ע שמוכח מכמה מקומות דלא מועלין היינו מדאורייתא ועי' ל"ק, י) ל"ל קדשים. ל"ק, כ) [מליקה רש"ס], ל) [זבחים פד.], מ) וסלי דשיגיו. ל"ק, נ) וקאמר ר"ש אם כו'. ל"ק, ס) ל"ל לא מלי. ל"ק, ע) ומני דאם עלו לא ירדו וא"ש דקרי חדא מגו חדא שלא היה יכול כו'. ל"ק, פ) וקשה דא"כ היכי קאמר דקלטוה מחיצות כו'. ל"ק,

[א] הואיל ולכפרה קא אתיא בדילי מינה. דהוו כחטאת שמתו (בס"מ: שנתכפרו) בעליה לחוצה למיתה ואם נהנה מדם מהם אינו מייב קרבן דלא קרינא ביה מקדשי ה' הואיל ולאיבוד חזי (עורכין ה:). ולא מועלין. אין מועלין בהן, דלאיבוד קיימי ולאו קדשי גבוה ניהו (מנחות ד:). וכולן. אע"פ שנפסלו, מליקתן מטהרתן מידי נבלה, אין מטמאים בגדים אבית אבליעה. כדין נבלת עוף טהור, ומועלין בהן. ואף בחטאת הואיל ונפסלו ואין בהן שעת היתר להכניס לא יצאו מידי מעילה שהרי, חוץ מחטאת העוף כו' לשם חטאת. דכשהיה היא ויש לה שעת היתר להכניס ושוב אין בה מעילה אפילו לזר (זבחים טו:). כל שהיה פסולו בקדש. שנאה לעזרה בהכנסה ונפסלה (שם טח: ובע"ז פד:). שהכניסה לפנים. לאחר ששחטה בחוץ (שם קכ:).

[ב] לא מיי' פ"ג מהלכות מעילה הלכה ד: [ג] מיי' שם פ"ד הלכה ג: [ד] ג מיי' פ"ז מהלכות פסולי"מ הלכה טו: [ה] ד ה מיי' פ"ג מהלכות מעילה הלכה ז: [ו] א ו מיי' פ"ז מהלכות פסולי"מ הלכה טו: [ז] ב ז מיי' פ"ג שם הלכה מ: [ח] ג ח מיי' פי"ד מהלכות מעה"ק הלכה ז:

[ט] חטאת המתות לים המלח. דהוו כחטאת שמתו (בס"מ: שנתכפרו) בעליה לחוצה למיתה ואם נהנה מדם מהם אינו מייב קרבן דלא קרינא ביה מקדשי ה' הואיל ולאיבוד חזי (עורכין ה:). ולא מועלין. אין מועלין בהן, דלאיבוד קיימי ולאו קדשי גבוה ניהו (מנחות ד:). וכולן. אע"פ שנפסלו, מליקתן מטהרתן מידי נבלה, אין מטמאים בגדים אבית אבליעה. כדין נבלת עוף טהור, ומועלין בהן. ואף בחטאת הואיל ונפסלו ואין בהן שעת היתר להכניס לא יצאו מידי מעילה שהרי, חוץ מחטאת העוף כו' לשם חטאת. דכשהיה היא ויש לה שעת היתר להכניס ושוב אין בה מעילה אפילו לזר (זבחים טו:). כל שהיה פסולו בקדש. שנאה לעזרה בהכנסה ונפסלה (שם טח: ובע"ז פד:). שהכניסה לפנים. לאחר ששחטה בחוץ (שם קכ:).

[י] המפות. דמחיים לא בדילין: [יא] אתו דאית בהו: [יב] בה רבה תיבת עלה נמחק: [יג] חדא כלומר מכח שלשה בבות אתיא האי סברא כדמפרש: [יד] דבעולה מועלין בה: [טו] עלה בבבא אחרת כל: [טז] כל שפסולו בעזרה וקשה דבפ' הכל שוחטין (דף כ ע"ב) קאמר מלק בסכין (אין) מטמא בגדים אבית הבליעה ולשם קרי ליה אין פסולו בקודש אע"ג דפסולו בעזרה לכן נראה לי פי' פסולו בקודש כלומר שפסולו כשר בקודש שיש: [יח] תיבת כל נמחק: [יט] לכל הני דאין: [כ] כמו שינוי דדרום בבהמה דמליקה בעוף כשחיטה בבהמה אבל מחטאת העוף שעשאה: [כא] חטאת העוף שעשאה: [כב] בהזאה וכדמוקי לה התם ומשינוי דנתינת דם לא מצי: [יח] הילכך כי מלקה: [יח] שינוי דשחיטת דרום והשתא קרי חדא מגו חדא הך דאם: [יח] לעיל והשתא פ' דמייתי מעולה ומשינוי דמליקה וקשה דבוזבחים פ' חטאת העוף משמע שינוי דעולת העוף ר"ל ממיצוי וה"ג פ' לעיל דמשינוי נתינת דם לא מצי למיפרך משום דלא דמי לשינוי דדרום משום דבשינוי נתינת דם כבר עשה השחיטה בהכשר והכי איתא התם גבי מתניתין דעולת העוף שעשה למטה כמעשה חטאת כו' וקאמר דשני במאי אילימא דשני במליקה וכו' נימא דלא כרבי יהושע דאי כר"י האמר דאין מועלין בהם ומשני אלא במיצוי אלמא משמע דשינוי דעולת העוף ר"ל ממיצוי וא"כ קשה כדפרישית ותירצו בתוס' דאה"נ דהשינוי בעולת העוף ר"ל במיצוי וכ"ת א"כ אינו דומה לשינוי דרום דשחיטה כדפי' י"ל דמיצוי דם דומה קצת לשחיטה כיון דצריך לאחוז הצואר בחוזק כדי להוציא הדם ודוחק הוא לכן נראה למהר"פ דהא דקאמר הכא דשני במיצוי דעולת העוף היינו דוקא לגבי הא (קאמר) [דקאמר] בסיפא מועלין בהם כדקאמר התם תלמודא דאי במליקה כו' אם כן מתניתין דלא כר"י דקאמר אין מועלין ולכך צריך לאוקמי במיצוי אבל לגבי דאין מטמאין בגדים אבית הבליעה הוי מצי למימר דשני במליקה ואין להקשות דלגבי דאין מטמאין בגדים אבית הבליעה נמי [נימא] דלא כר"י דבהא לא פליג ר"י וכן מוכח במשנה דהתם דקאמר גבי עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת דהיינו שינוי דעולת העוף א"ר יהושע אין מועלין בו ומיירי הא דקאמר אין מועלין בו בשינוי דמליקה כדמוכח התם ולא הזכיר ר"י במלתיה דאין ליה דאין מועלין בה א"כ משמע דבשינוי מליקה נמי לא פליג ר"י כי אם לגבי מעילה אבל הוא מודה לגבי [ר"א] דשינוי דמליקה נמי דעולת העוף דאינו מטמא בגדים אבית הבליעה דלהכי אהניא המליקה כדמוכח התם תלמודא [דמשום] דאין מטמא בגדים אבית הבליעה [מצי איירי] ממליקה וניחא טפי דהיינו עבודה קמייתא דשחיטה כך נראה להר"פ ז"ל כך מצאתי: [כ] לפנים מן הקלעים בבמה גדולה קמייתא דשחיטה כך נראה להר"פ ז"ל כך מצאתי: אמרין חטאת המתות. כיון דלאו להקרבה קיימי אלא למיתה בדילי מייניהו אפילו מחיים וכ"ש לאחר מיתה דמאיסי ולא אתי ליאתהנויי בהו הילכך קתני לא מועלין: לאפוקי. הכא בשאר חטאות דלהקרבה קיימי דמחיים לא בדילי מינהון דאיצטריך למיגזר בהו מעילה לאחר מיתה: איתיביה רב יוסף לרבה חדא מגו חדא וחדא מגו חדא. כלומר שלא מצא לו קשיא בפירוש אלא דקדק ג' משניות זו מזו וזו מזו עד שהעמיד השלישית בשינוי מקום שחיטה וקתני בה אם עלו לא ירדו והיינו קושיא דרבה ואלו הן המשניות במסכת זבחים שתים בפרק חטאת העוף: וכולן. הני דתנן לעיל שינוי מקום מליקה ושינוי הזאה לא חשיב כנבילה אע"ג הואיל ושינה אלא דינה כמליקה: ואין מטמא בגדים אבית הבליעה ומועלין בה. דלא יצאת מקדושתה: חוץ מחטאת העוף שנשאה למטה כדין מעשה חטאת לשם חטאת. דנעשית כמצותה ואין מועלין בה שהרי יש לה עכשיו שעת היתר להכניס וקתני עליה בההוא מתניתין: כל שהיה פסולו בקדש אינו מטמא [בגדים] אבית הבליעה והיינו הדא מגו חדא דההיא דקתני וכולן אין מטמא בגדים אבית הבליעה בשינוי מקום מליקה מיירי כדאוקמינן התם אף הכא נמי כל שהיה פסולו בקודש אינו מטמא בגדים אבית הבליעה בשינוי מקום מליקה וכל שלא היה פסולו בקדשים מטמא בגדים כגון שעיבר זמנו או שיבש גפה או שניסמה עינה ושנקטעה רגלה דהיינו פסול שלא היה לו בקודש אלא שאירע לה קודם שהוקדשה מטמא בגדים אבית הבליעה וקתני באידך פירקא כל שהיה פסולו בקודש אם עלו לא ירדו והיינו אידך הדא מגו חדא דמה האי וכל שהיה פסולו בקדשים אינו מטמא בגדים מיירי בשינוי מליקה דהיינו אתחלתא דעבודה אף האי וכל שהיה פסולו בקדשים דקתני אם עלו לא ירדו בשנוי מקום שחיטה מיירי דהיינו אתחלתא דעבודה קא מיירי וקתני אם עלו לא ירדו: והיינו תיובתא דרבה תיובתא: והאי דפליגי בה רבה ורב יוסף בשינוי מקום שחיטה פשיטא ליה לר' אלעזר. דסבירא ליה אי כרבה אי כרב יוסף: מגלן דאמר ר' אלעזר עולת במת יחיד. שהקדישה להקריבה בבמת יחיד בשעת היתר הבמות דלית ביה איסור יוצא בבמת יחיד. והכניסה לפנים

[יא] מגו חדא וחדא מגו חדא. כלומר מתוך דברי ר"ל דאמר מגו חדא וחדא מגו חדא אבל בשאר קדשי קדשים אינו מועלין בהן משום דבעולה [יב] מועל בה אף כי נעשית כדינה קאמר חוץ מחטאת שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת הרי היא נעשית כדינה הילכך אין מועלין בה שהרי יש בה שעת היתר להכניס וקאמר דלא כל שפסולו בקדש אינו מטמא בגדים אבית הבליעה [יג] כל שיעור מליקה דקאמר בריש אלא אמר קרי פסולו בקדש לכל [יד] דאין מטמא בגדים אבית הבליעה והתם קתני עולת העוף שעשאה למטה כלומר שמלקה למטה [טו] קאמר ר' שמעון אם עלו לא ירדו והיינו כמו [יד] דשיעור דדרום בבהמה דמליקת עוף כשחיטה בבהמה אבל מחטאת העוף שעשאה למעלה לא מייתי דהא אמר בחטאת מלקה בכ"מ במזבח כשרה והא דתניא פר' חטאת העוף (שם דף פו.) חטאת [טו] שעשאה למעלה פסולה ר"ל דשני בהזאה [טו] ומשינוי דנתינת דם [ט] מלי למיפרך דהא לא דמי כלל לשינוי דרום דשחיטה אבל פריך שפיר מעולה שעשאה למטה דאמר מה הקטורה בראשו של מזבח אף מליקה בראשו של מזבח הילכך [יז] מלקה למטה פסולה והאי שינוי דמליקה הוי כמו שינוי [יח] דשחיטה [ט] ומ"ש דקרי חדא מגו חדא הא דאם עלו לא ירדו יכול להוכיח פירוש דפסולו בקדש אלא מכח דכל שפסולו בקדש דפרק חטאת העוף (שם דף פח:) הרי לך מגו חדא וגם מהניא דכל שפסולו בקדש דפ' חטאת העוף מליגו יכול להוכיח אלא מהניא דלעיל בסמוך דעולת העוף שעשאה למטה והרי לך מגו חדא אחריתי ויש ספרים גורסים חדא מגו חדא וחדא מגו תרתי וקרי חדא מגו חדא היא דכל שפסולו בקדש דפרק חטאת העוף לפי שאריכה לבבא דלעיל מינה והיא דמזבח מקדש קרי חדא מגו תרתי לפי שאריכה להיא דפרק חטאת העוף (שם דף פו:) דאיכא תרתי בני כל שפסולו בקדש ויש עולת העוף שעשאה למטה כמו שפירשנו לעיל [יט]:

והא דפליגי רבה ורב יוסף פשיטא ליה לר"א. כלומר מתוך דברי ר"ל ניכר שפשוט לו לי כרבה לי כרב יוסף דאמר ר"ל עולת במת יחיד כו' כלומר עולה שהוקדשה ליקרב בבמת יחיד כגון לאחר שבלו לגוב ולגבעון וגלגל שהותרו הבמות והרוגה לעשות במה בראש גגו עושה: **שהכניסה לפנים.** [כ] פירש"י בפרק בתרא דזבחים (דף קיט:) כגון לאחר שחיטה [כא] וקשה דר"א היכי קאמר מחיצה לכל דבר הא לא שייך בה לפון כיון דנשחטה אלא נראה לפרש שהכניסה [כב] חיה לפנים אחר שהוקדשה ליקרב בבמת יחיד [כג] שהכניסה לבמת יחיד דאמר לגבור קלטוה מחיצה לכל דבר לענין כל הדברים האמורים בפ' פרת חטאת (זבחים דף קיב:) דתנן התם מה בין במת יחיד לבמת גבור כיהון וכלי שרת ושחיטת לפון כו' ונעי ר"א עלו מהו שירדו כו' האי עולת במת יחיד דאמר שהיה לשחוט בלפון לפי שהכניסה לפנים אם שחטו בדרום ועלו מהו שירדו והשתא דייק מינה הש"ס מדקא מיבעיא ליה האי כלומר [כד] שמן הדין לא היה מקומן בלפון שהיא במת יחיד הא אידך פשיטא ליה כלומר אבל עולת במת לגבור דאפליגו ביה רבה ורב יוסף פשיטא ליה דאי ס"ד דמספקא ליה [כה] אינעי ליה הא בריש לא שמע מינה דפשיטא ליה ומפרש הש"ס [כו] הכי אתיא הבעיא בין לרבה בין לרב יוסף חדא מגו חדא קא מבעיא ליה כלומר קבעי בעולת במת יחיד שהוא מסופק מגו עולת במת לגבור שהוא פשוט לך [כז] עד כאן לא קאמר רבה התם אם עלו ירדו אלא משום דמחיצה כמיקנה פסלה כלומר שנדר העולה

ריח ניחוח ואינו נפסל ביוצא כו'. אם הקדיש בהמה להקריבה עולה בבמת יחיד בשעת היתר הבמות ונמלך והכניסה לפנים לעזרה להקריבה במזבח

[כ] לפנים מן הקלעים בבמה גדולה קמייתא דשחיטה כך נראה להר"פ ז"ל כך מצאתי: [כא] בה תיבת חיה ל"ש: [כב] הכניסה בבמת צבור אות ש' ל' נמחק: [כג] כלומר אותה שמן הדין לא היה מבמת יחיד מכהונה ומצפון ומכלי שרת ומיוצא פי' רש"י בפ' בתרא דזבחים שהכניסה לפנים ר"ל לאחר שחיטה וקשה דא"כ היכי קאמר קלטה מחיצה: [כד] שהכניסה היא תיבת חיה ל"ש: [כה] הכניסה בבמת יחיד אלא מחמת קליטה: [כו] השי"ס ואזיל היכי אתיא: [כז] לך ור"ל כמו את"ל קאמר עד: